

Problemformuleringer som *One-linere* i AT

Et problem er et ubesvaret spørgsmål og på Skanderborg Gymnasium anbefaler vi følgende til problemformuleringen i en AT-synopsis:

Du skal udtrykke din sag i en "one-liner".

Problemformuleringen skal skrives som en påstand, en hypotese, et paradoks, en undren, et spørgsmål eller en kombination af disse.

Problemformuleringen skal afspejle, at begge fag er nødvendige for at lave en fuldstændig besvarelse.

At gå fra emne til sag til problemformulering er en slags destillation, hvor man stiller skarpt på, hvad det er, der skal undersøges.

Man kan teste sin problemformulering ved at se, om det er let at lave underspørgsmål, så man får inddraget begge fag. Hvis ikke et emne med en række underspørgsmål kan samles til en overordnet problemformulering er der sikkert ikke tale om en god Sag

Når problemformuleringen er lavet som en *One-liner* kan det somme tider være svært at få begge fag klart frem. Når det er tilfældet, skal *Sagen* være så klar, at skal det være indlysende, at begge fag skal kunne stille gode underspørgsmål.

I det følgende gives en række eksempler på problemformuleringer af typen One-(eller Two-)liner, samt eksempler på gode eller mindre gode formuleringer.

Kommenterede eksempler

Eksempel 1

Er regnskoven en truet biotop?

Denne sætning dur ikke som problemformulering, da den kan besvares med et "ja" eller "nej".

Hvorfor er regnskoven en truet biotop?

Denne er bedre, men det er vanskeligt at se, hvilke fag der er involverede, og det skal så fremgå tydeligt af underspørgsmålene.

Eksempel 2

Har nogle muslimske flygtninge og indvandrere i Danmark indgroede kulturelle og religiøse traditioner og forestillinger med fra deres oprindelsesland i en grad, så det forhindrer en hensigtsmæssig integration?

Er sprogligt set kompliceret. Her vil det være bedre at opdele i to sætninger, hvoraf den ene så bliver en påstand, der skal undersøges:

Mange muslimske flygtninge og indvandrere i Danmark har indgroede kulturelle og religiøse traditioner og forestillinger med fra deres oprindelsesland. Forhindrer dette en hensigtsmæssig integration?

Eksempel 3

Der foregår i øjeblikket en rivende udvikling i forbindelse med energiforsyning med biobrændsler. Hvordan kan vi i fremtiden få en energiforsyning der i højere grad er baseret på biobrændsler? - eller hvorfor er det måske netop ikke muligt?

Hvis den indledende sætning havde været ment som en påstand skal det undersøges i opgaven OM der foregår en rivende udvikling, men det var nok ikke det der var tanken her. Sætningen skal derfor slettes fra problemformuleringen.

Hvordan kan vi i fremtiden få en energiforsyning der i højere grad er baseret på biobrændsler? - eller hvorfor er det måske netop ikke muligt?

Eksempel 4

Mange muslimske flygtninge og indvandrere i Danmark har indgroede kulturelle og religiøse traditioner og forestillinger med fra deres oprindelsesland. Forhindrer dette en hensigtsmæssig integration?

Som modsætning til den indledende sætning i eksempel 3, er den første sætning i dette eksempel tænkt som en påstand, der skal undersøges i opgaven.

Fra Bloom til *One-liner*

Et af formålene med at ændre problemformuleringen fra taksonomisk opbygning til *one-liner* er ønsket om at fastholde et klart fokus og at tydeliggøre sammenhængen mellem problemformulering og konklusion. Der er en ganske bestemt *sag*, som netop de to valgte fag skal opklare for os.

To eksempler fra tidligere eksamenssynopsis kan illustrere bevægelsen fra taksonomisk opbygning til *one-liner*.

Eksempel 5 (Eø-Hi)

2009: Rejser

Problemformulering

Der redegøres for højkonjunktoren og lønudviklingen i 60'ernes Danmark med hovedvægt på de samfundsmæssige forandringer, der forårsagede Simon Spies' rejseboom. Derudover analyseres Spies-reklamer fra 60'erne med fokus på segmentering, leverandør-kunde-forhold samt markeds- og konkurrenceforhold.

På baggrund af disse analyser vurderes samt diskuteres hvordan samfundsændringerne muliggjorde danskernes charterrejser samt hvordan disse påvirkede samfundet. Herefter perspektiveres til nutidens rejsetyper, og hvordan disse passer ind i dagens samfund.

Den taksonomiske formulering har i virkeligheden allerede "taget forskud" på delspørgsmålene, og de redegørende dele leder naturligt frem til den centrale diskussion. Formuleringen vil forholdsvis let kunne gøres til en *one-liner*:

På hvilke måder skabte samfundsudviklingen i efterkrigstiden forretningsgrundlaget for Spies-koncernen?

Hertil kan indvendes, at der herved tabes nogle delproblematikker, men her må det væsentlige være, at muligheden for at tage disse op ikke mistes, at alle de førstnævnte delaspekter sagtens kan rummes inden for *one-lineren*.

Eksempel 6 (En-Sa)

2009: Rejser

Problemformulering:

Hvad sker der når mennesker rives ud af civilisationen og sættes på en øde ø? For at besvare dette spørgsmål redegøres der for den menneskelige natur, der skildres i William Golding's "Fluernes Herre". Herefter analyseres de sociologiske forhold i fiktionen (fluernes herre) og i virkeligheden.

Endvidere vurderes det hvorvidt William Golding's fremstilling af mennesket udsat for ekstreme situationen stemmer overens med andre teser. Til sidst vurderes, vha. perspektivering til artiklen "Why boys become vicious", hvilket menneskesyn William Golding har og hvordan det kommer til udtryk.

Denne formulering peger i lidt forskellige retninger og kan være sværere hurtigt at transformere til en *one-liner*.

Et forsøg kunne være:

Er William Goldings "Fluernes Herre" et realistisk bud på, hvad der sker, når mennesker rives ud af civilisationen og deres normale samfundsmæssige kontekst?

Her ses dog, at *one-lineren* afskærer nogle af de retninger, som skribenten havde ønsket at inddrage, men dette kan jo netop skyldes, at vi ikke har at gøre med *en sag*, men måske *flere sager*, eller snarere en problemkreds.

På denne måde bliver arbejdet med *one-lineren* en måde at forsøge at bevidstgøre eleven om, hvor fokus skal være.

Flere eksempler

Hvorfor satses der ikke mere på vindenergi i Danmark, når vi dominerer branchen for vindenergi, og ved at de fossile energiformer ikke er vedvarende? (Sa-Fy)

Hvorfor er der behov for at iscenesætte sig selv i det senmoderne samfund, og er 'Drengen der lagde sig selv på nettet' udtryk for denne tendens? (Sa-En)

Er overvågning i England som demokratisk samfund en glidebane mod et Orwell'sk samfund? (Sa-En)

Hvordan bruger Blair krigen mod terror som argument for øget overvågning, og i hvilke konsekvenser har det for demokratiet? (SA-En)

Hvilke psykologiske og sociologiske forhold i det senmoderne samfund kan forklare selviscenesættelsen i et moderne TV-fænomen som Paradise Hotel? (Ps-Sa)

Hvordan påvirkede industrialiseringen i Danmark i sidste halvdel af 1800-tallet kvindens rolle i samfundet og kan der påvises konsekvenser helt frem til i dag? (Hi-Sa)

Hvilke konsekvenser har rationaliseringen af arbejdsprocesserne i produktionen haft for produktdesign og økonomisk globalisering. (Sa-De)

Hvilke samfundsmæssige, sociale og personlig forhold kan forklare Marias immigration til USA i Marstons film "María llena eres de gracia". (Sp-sa)

Hvorfor føler det senmoderne individ sig splittet i en globaliseret verden, og hvordan kommer disse sociologiske træk til udtryk i Katrine Marie Guldagers novellesamling "Kllimanjaro". (Da-Sa)

Nogle muslimske flygtninge og indvandrere i Danmark har indgroede kulturelle og religiøse traditioner og forestillinger med fra deres oprindelsesland. Forhindrer dette en hensigtsmæssig integration? (Re-Sa)

Kæmpede suffragetternes en borgerligt liberal kamp for frihedsrettigheder eller en socialistisk kamp for social ligestilling? Kan sådanne spørgsmål besvares i taler og skrifter fra Pankhurstkvinderne? (EN-Sa)

Hvilken betydning har det haft for markedsökonomien, at efterspørgselen er blevet matematisk modelleret, og kan matematikken beskrive, hvorledes ændringer i forskellige parametre kan stimulere efterspørgslen på forskellige varer. (Sa-Ma)

Hvilke årsager kan påvises til at unge i det senmoderne samfund dyrker fitness og ekstrem-sport? (Id-Sa)

Hvordan kan vi forsvare religionsfriheden i de vestlige samfund, når vi alligevel kun vil integrere den form for islam, der lægger sig op ad det protestantiske samfunds normer? (Sa-Re)

Hvorfor fungerer integrationen ikke i UK, der kan betragtes som et af de mest multikulturelle samfund i vesten? (En-SA)

Hvad gjorde netop beatgenerationen i USA så oprørsk, (hvis den da var det?) og hvordan kan dette påvises i Jack Kerouacs 'Vejene - det oprindelige manuskript'? (En-Sa)

På hvilke måder skabte samfundsudviklingen i efterkrigstiden forretningsgrundlaget for Rejsekongen Simon Spies og hans koncern? (Eø-Hi)

Hvorfor bliver folk ved med at ryge, når det nu er så farligt? (bi-ps)

Hvorfor nægter nogle folk at tro på evolutionsteorien, når den er så velunderbygget? (bi-re)

Hvorfor er Danmark ikke et brintsamfund, når teknologien allerede findes? (fy-sa)

Det er da mærkeligt, at vi ikke alle kører i brintbiler, hvis vi dermed kan blive uafhængige af fossile brændsler, når nu teknologien allerede findes. (fy-sa)

Hvorfor og hvordan kan månelandingerne betvivles eller bekræftes, og hvordan kommer det til udtryk i ...? (da-fy-hi/sa)

Kan det virkelig passe, at vi har været på Månen, når der er så mange modbeviser? (da-fy-hi/sa)

Hvorfor var Tycho Brahes valg af verdensbillede netop det rigtige på Tycho Brahes tid? (fy-hi)

Hvilke argumenter er der for og imod at Jorden i øjeblikket er udsat for voldsomme klimaændringer og hvordan belyses det i teksten ... (en-fy)

Hvorfor blev Danmark førende inden for smørproduktion samtidig med andelsbevægelsens fremkomst? (ke-hi)

Hvilken indflydelse havde opfindelsen af flyvemaskinen på 2. verdenskrig? (fy-hi)

Fra *AT-bogen 2011* (Niels Randbo Back og Jean-Christophe Balmisse, <http://at-bogen.graduate.dk/>):

Hvilken betydning har heroin haft for The Rolling Stones i 70'erne? (bi + mu)

Hvilken betydning har Darwinisme haft for dansk litteratur i perioden 1870-1900? (bi + da)

Hvilken betydning havde telegrafens for den amerikanske vestlige ekspansion i årene 1840-1900? (fy + hi)

Hvorfor udnytter Danmark ikke atomkraftens fordele? (fy + sa)